

Skötsel och underhåll av natursten

Bänkskivor och fönsterbänkar

Granit: Granit är ett hårt material som tål värme och behåller sin glans även om den utsätts för hårt slitage. Ythårdheten gör den mindre känslig för repor. Den är speciellt lämplig för köksmiljöer och de flesta rengöringsmedel kan användas, t.ex. allrengöringsmedel eller fönsterputs. Vid hårdare fläckar kan även grovrengöringsmedel användas, dock ej skurpulver eller liknande medel som kan göra polerade ytor matta.

En slipad yta suger lättare åt sig fett och kan efter en tid upplevas som flammig. För att ytan ska se jämnare ut kan man använda paraffinolja eller annan tunnflytande olja (t.ex. symaskinsolja) över hela skivan. Stenen mätas då och blir därmed mörkare. Tänk på att inte överdosera då det lätt blir kladdigt.

För daglig rengöring använd allrengöringsmedel.

Marmor/kalksten/skiffer: Vid skötsel av dessa stensorter bör man tänka på att de är känsliga för salter och syror, t.ex. vin, fruktjuice, kolsyra, starka rengöringsmedel, vinäger, citron etc. Dessa orsakar matta, ljusa frätskador och etsar stenens yta.

Vid rengöring ska så skonsamma medel som möjligt användas. Stensåpa eller vanlig gulsåpa fungerar bra och ger stenen ett naturligt skydd. Använd inte starka rengöringsmedel, diskmedel eller liknande då det kan förstöra stenens yta.

Nya bänkskivor

När bänkskivan är ny och ihoplammad i skarvarna kan det förekomma en hinna efter silikon vid skarvarna och vid diskhon. Hinnan tas bort med aceton och hushållspapper.

Allt material är impregnerat i vår verkstad för att stöta bort lättare smuts, vatten och fett. Impregneringen går att köpa i vår butik för vidare användning och skydd.

För slipad marmor och kalksten kan man även använda egen impregnering som görs av 1/3 gulsåpa och 2/3 vatten. Arbeta in i skivan och torka bort överflödet med en mjuk trasa eller hushållspapper.

Golv och trappor

Mindre ytor städas vanligen för hand med torr- eller fuktmoppning eller dammsugning. Vid fuktmoppning ska moppen endast vara lätt fuktad. Ytskyddande rengöringsmedel, t.ex. såpa eller stentvål används lämpligen på marmor och kalksten. Vid upprepad användning ger såpan en impregnering som skyddar på smutsinträning. Tänk på att inte överdosera då ytan blir kladdig.

På granit kan man med fördel använda allrengöring, då den lätt blir flammig av den feta såpan.

Polish eller annat medel som tätar stenens porer ska inte användas. Undvik även produkter som innehåller vax eller olja.

För marmor och kalksten bör man tänka på att golv som tas i bruk på vintern är känsliga för salter, b.la. tösalt utifrån. Sådana salter kan tränga ner i stenens ytskikt och orsaka kristallisationsprängning av ytan. Golvytor där sådana salter följer med in utifrån (vid t.ex. entrédörrar, i hallar) kan behandlas med impregnering inför vintersäsongen, men det ger inte ett 100 % -igt skydd.

Ytbehandling & Fläckborttagning

Något universalmedel för fläckborttagning på sten finns inte. Orsakerna till fläckarna varierar, liksom stenen, varför medlet måste anpassas till fläckens art och stensort.

Som första åtgärd bör man försöka torka upp det man spillt med hushållspapper.

I regel ökar svårigheten att avlägsna fläcken ju längre tid som går. Ju snabbare motåtgärder sätts in, desto större är chansen att resultatet ska bli gott.

Läs mer om hur man tar bort fläckar på sten i Stenindustriförbundets underlag.

